

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. Notantur aliqua circa Ritus administrandi Sacramentum
Extremæ-Vnctionis. Et an omittere recitacionem Psalmorum, & Litaniarum,
& omnia, quæ in Manuali dicenda præscribuntur, dum infirmus vngitur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. XVIII.

An supradicta Vnctiones faciendæ sint in modum Crucis saltem ex necessitate præcepti? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 177. alias 178.

Sup. hoc supra in Ref. 2. §. In omnibus cursum ad medium, & in Ref. 10. §. ultim. & pro extrema necessitate in aliis Ref. huius tract.

§. 1. **A**firmatiuum sententiam docet Syluester verb. vntio, §. 2. & glossa in cap. nunquid, de consecr. dist. 5. cum Petro de Ledesma in summa, tom. 1. de sacr. Extr. Vnt. cap. 2. concl. 2. diff. 2. & Didaco Nugno in addit. ad 3. part. 9. 29. art. 6. vbi sic asserit. Mortale peccatum est, facere vntiones sine figura Crucis. Probat, quia est contra communem consuetudinem Ecclesie in re graui. Vnde falsa, & improbabilis mihi videtur sententia Suarez, dicentis non esse graue peccatum omittere Crucem. Ita Nugnus. 2. Sed hic auctor, vt alibi etiam notauimus, nimis audacter se gerit in censurandis opinionibus. Vnde ego puto opinionem Suarez, quam ipse falsam, & improbabilem putat, esse probabilissimam, scilicet contemptu, & scandalo; quia nullum est expressè latum præceptum de hac re, neque constat consuetudinem sub hac existimatione introduciam esse. Vnde si quis Sacerdos vngeret infirmum, non in modum crucis, malè quidem faceret, non tamen peccaret mortaliter. Et ita nostram, & Suarez sententiam tenent Becanus de Sacram. cap. 27. quæst. 3. num. 3. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 7. Fillicius tom. 2. tract. 3. cap. 3. n. 75. Coninch. de Sacram. dist. 19. dub. 2. num. 7. Zambranus de cas. occurrentibus tempore mortis, cap. 5. num. 1. 2. & alij.

RESOL. XIX.

Notatur aliqua circa Ritus administrandi Sacramentum Extreme Vnctionis.

Et an omittere recitationem Psalmorum, & Litaniarum, & omnia, quæ in Manuali dicenda præscribuntur, dum infirmus vngitur, sit peccatum mortale, si absque necessitate omittantur.

Et an Sacerdos vnum saltem Clericum debeat adhibere, si possit, qui illum iunet in Orationibus, & responsionibus?

Et an in casu necessitatis Sacerdos non habens Clericum, neque alium, possit vti in responsionibus ministerio feminae sine peccato?

Et an Sacerdos in defectu olei eiusdem anni possit vti oleo veteri alterius anni.

Et cursum docetur neque esse de præcepto singulis annis oleum infirmorum reuocari.

Et an Extrema Vnctio administranda sit cum superpelliceo, stola, & lumine?

Et an in casu necessitatis, si prædicta non extarent, possit Sacerdos, his non adhibitis Extremam Vnctionem ministrare?

Et deducitur, an liceat ad præbendum Viaticum dicere Missam sine indumentis?

Et an Sacerdos, si non haberet superpellicem possit sine illo ministrare Viaticum infirmo morituro? Ex p. 9. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 45. alias 46.

§. 1. **I**nter alios ritus, hoc Sacramentum administratur cum recitatione Psalmorum Pœnitentialium, & Litaniarum, & omnia, quæ in Manuali dicenda præscribuntur, dum infirmus vngitur. Sed, an ista omittere absque necessitate, sit peccatum mortale, negat Paluas tom. 4. tract. 27. dist. vnica. punct. 8. num. 14. Granado in 3. part. D. Thomæ, & contr.

S. tract. vnica, dist. 8. num. 8. vbi sic ait: [Ad extremum nota, in administratione huius Sacramenti recitanda esse omnia, quæ præscribuntur in Manuali acceleratio mortis aliud exigat, vt notauit Henr. quæ cap. 12. §. 5. si extra hunc casum omittentur, non credo peccari mortaliter, scilicet contemptu, quia non est in Manuali verbum, quod indicet, hoc esse graue præceptum, vt patet ex Rituali Romano edito iussu Pauli V. anno 1617. quod ab omnibus seruari hortatur, licet non præcipiat. Si vero in aliqua Synodo sub graui præcepto id statueretur, obligaret sub mortali, extra casum necessitatis, aut magis periculi prouenientis ex contagioso morbo.] Ita de

2. Item, adhibere debet Sacerdos vnum saltem Clericum, si haberi possit, qui illum iunet in orationibus, quæ ad hoc Sacramentum præmitti solent, recitandis; alioq; solus Sacerdos potest omnia præagere, vt expressè definit Alexander III. Quæst. de verb. sig. his verbis: Sacerdos vno præsentato Clerico, & etiam solus, potest infirmum vngere.

3. Sed, an in casu necessitatis, Sacerdos non habens Clericum, neque alium, possit vti in responsionibus ministerio feminae, sine peccato? Ad hanc questionem respondit Quintanaduenas in Theol. mor. tom. 1. tract. 5. singul. 6. num. 3. sic asserens: Nullum in his non peccatum mortaliter fecerunt Sacerdoti sacram Vnctionem consentientem respondendum, nec Sacerdotem id ei consentientem, existimo: non contra prohibendum, & indecens est, vt in Missa recitatione, & aliquis necessitas excusari non erit mortale.] Hæc ille Sed Leander de Sacram. tom. 1. tract. 4. dist. 4. quæst. 22. tenet, etiam, extra casum necessitatis posse Sacerdotem hoc Sacramentum solum administrare, & sibi responde: & citat Vegam, Bonacinam, Archangelum, Puffum, & alios. Sed ego hoc admitterem in casu necessitatis cum Toletto, Sâ, Grassio, & aliis.

4. Item poterit Sacerdos in defectu olei eiusdem anni, vti oleo veteri alterius anni. Quin etiam patet Henriquez lib. 2. de Sacram. cap. 29. num. 3. vultio præcepto Sacerdotem prohiberi infirmos vngere oleo veteri. Ad quod confirmandū asserit in sua Glossa, sub L. V. auctoritatem, tam Theologorum, quam vtriusque Iuris peritorum Salmanticensium, qui post longam consultationem id determinarunt. Vnde videtur Autho lib. 3. c. 8. n. 2. in fine, docet, neque esse de præcepto, singulis annis oleum infirmorum reuocari. Et hæc omnia obseruat etiam Amicus in Cor. Thom. tom. 8. dist. 19. sect. 14. n. 113; sed aliqui opinionem Henriquez non admittunt: verum nouissimè illum docet Leander de Sacram. tom. 1. tr. 4. dist. 2. q. 11. & per se ipsum Lublinus, Ledesma, Ludouicus de S. Iuan, & alij: sed communiter contrarium docent DD.

5. Item, administranda est Extrema Vnctio cum superpelliceo, & stola: sed an in casu necessitatis, non extarent dicta ornamenta, & infirmus moriturus possit, his non adhibitis, ministrari? negat de solutè Suarez, Reginaldus, & alij. Amicus contra dicit, si infirmus alterius Sacramenti capax non esset, Sed Leander, quem citat, & sequitur Quintanaduenas vbi supra, singul. 5. num. 4. absolute concedit. Et quidem, licet Sacerdos non possit contra Mortem, ad præbendum Viaticum dicere Missam sine indumentis: tamen est dispar ratio pro casu nostro: nam, vt rectè obseruat Amicus vbi supra, num. 217. in Sacrificio Missæ conficitur Sacramentum, & Sacramentum Sacramentorum, & ideo maior est adhibenda reuerentia: in nostro vero casu solum ministratur Sacramentum, quod, licet non sit necessarium, est tamè valde vtile: ergo, &c. Et hoc quidem à fortiori

RESOL. XXI.

An Sacerdos, si engendo infirmum moriatur, possit alius perficere Vnctionem prater Missas? Et an possit Presbyter vnus vnâ partem ungere, & alius aliam in necessitate? Ex p. 5. tr. 3. Resol. 87.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Philippus Faber in 3. sent. distinct. 23. quest. vnic. cap. 4. vbi sic ait. Differt Extrema-vnctio ab Eucharistia, quia si vnus Sacerdos conficiat corpus, & non sanguinem, posset alius Sacerdos perficere illud Sacramentum consecrando vinum tantum, quod ab alio omisum fuerat, vel incipiendo à principio consecrationis sumere aliam hostiam, eamque consecrare. Deinde consecrare sanguinem, & perficere sacramentum, vt obseruauit Sotus ex D. Thom. dist. illa 23. art. 1. Ita extrema autem vnctio, si vnus Sacerdos faciat duas, vel tres vnctiones, & deficiat, alius non potest exordiri à capite, & ungere eandem partes, quia esset ac si super eandem hostiam consecratam consecrationem repeteret, quod non est vilo modo faciendum; debet ergo persequi alias vnctiones quæ omisæ fuerant.

2. Sed contrarium docet Molfesius & in summa, tom. 1. tract. 4. cap. 3. num. 54. Turrianus in sum. part. 2. cap. 135. dub. 2. num. 2. Tannerus tom. 4. disp. 7. quest. 1. dub. 3. n. 85. & Ochagauia de sacram. Extr. Vnct. q. 8. n. 5. vbi ait. Validum est hoc sacramentum si aliqua vnctiones cum suis formis respondentibus fiant ab vno Sacerdote, & alia ab alio, quia ex eo quod vnus Sacerdos confecit priores vnctiones cum suis formis, & posteriores non confecit, quia non potuit, propter mortem suam, non debet infirmus priuari hoc sacramento: potest ergo ab alio exhiberi, non repetendo primas vnctiones, quia illæ fuerunt valide, integre, & completæ, & non possunt repeti iterum, sicut neque hostia semel consecrata potest iterum consecrari, ergo ille alius Sacerdos, qui subsequitur, debet solum posteriores vnctiones cum suis formis efficere. Confirmatur, quia quamuis in aliis sacramentis sacramentum inceptum ab vno Ministro, non posset consummari ab alio, vt in Baptismo, &c. ex eo est, quia non consistunt in pluribus materiis & formis partialibus, sed in vna tantum materia, & forma: at hoc Sacramentum habet plures materias & formas partiales, ergo licet quædam vnctiones fiant ab vno Sacerdote, alia tamen possunt fieri ab alio Sacerdote. Sicut in sacrificio Missæ, si Sacerdos moriatur post consecrationem Hostiæ, alius Sacerdos debet consecrare calicem, & prosequi sacrificium, & quidem extra casum necessitatis graue peccatum committeretur eo modo diuidendo vnctiones, propter rationem supra allatam; in casu verò necessitatis nullum. Ita Ochagauia, qui citat D. Thomam, Durandum, Sorum & Syluestrum, quibus ego ex neotericis addo Præpositum in 3. part. quest. vnic. de sacram. Extremæ Vnctionis, dub. 5. n. 37. & Emanuel Sæver. Extr. Vnct. n. 1. vbi sic ait. Potest Presbyter vnus partem vnâ ungere, & alius aliam in necessitate.

2. Dices numquam adesse hanc necessitatem, quod multi Sacerdotes possint conferre hoc Sacramentum, cum illud non sit necessitatis, possitque aliquis sine eo saluari. Respondeo posse interdum maximam esse necessitatem, vt si quis inciderit in amentiam, qui ante eam peccauit mortaliter, cuius quidem habuit attritionem, non tamen perfectam contritionem, ratione cuius sit gratiam consecutus, nec petierit confiteri, & proinde non possit

Sup. conten- to in hac Resol. supra in Ref. 13. §. Notandum est.

Sup. hoc vltimo magis late in Ref. seq. §. 1. & 2. & in §. not. præterita ad medium, vers. lmo.

fortiori dicendum videtur, quando Sacerdos non haberet superpellicem; posset enim sine illo ministrare Viaticum ægroto, cum sit Sacramentum ita necessarium. Et quidem, si opinio probabilis plurimorum Doctorum concedit laico, in illo casu ministrare Viaticum in firmo, ac per consequens, sine superpelliceo: nam plus est tagere Corpus Christi, quam illud ministrare sine superpelliceo: quod magis licebit hoc Sacerdoti. Nota etiã, Leandr. vbi supra, de Sacram. tom. 1. tr. 4. disp. 4. q. 22. docere, Sacerdotem peccare tantum venialiter, si administret hoc Sacramentum sine lumine abique causa: & citat Poisseuinum.

RESOL. XX.

Quando Sacramentum Extremæ-Vnctionis conferat gratiam?

En asseritur, quod tamen si plures vnctiones fiant in hoc Sacramento, tamen videtur vna sufficere ad essentiam Sacramenti, siue fiat in capite, siue in pectore, &c. Ex part. 3. tractat. 4. Resolut. 178. aliàs 179.

§. 1. Vidam, vt obseruat Henriquez lib. 3. cap. 12. num. 3. probabiliter dicunt in qualibet partiali vnctione, conferri statim gratiam, cum habeat propriam materiam, & formam, & tamen omnes vnctiones dici vnum Sacramentum, vt duæ species in Eucharistia, vel septem Ordines, dicuntur vnum.

2. Secunda sententia probabilis putat, quod conferatur gratia, quando perficitur vltima vnctio, cum sua forma essentiali, quæ est quinta. Vnde si infirmus moreretur ante quintam vnctionem, non reciperet gratiam. Et ita docent Filliucius tom. 1. tra. 3. c. 5. n. 126. Suarez tom. 4. disp. 41. sect. 2. num. 13. Io. de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacram. Extremæ Vnctionis, dub. 1. coucl. 3. Villalobos in summa, tom. 1. tr. 10. diffic. 2. n. 2. Ledesma in sum. tom. 1. de Sacram. Extræ Vnctionis, cap. 1. Nugnus in addit. ad 3. part. quest. 32. art. 6. & alij.

3. Tertia sententia est Martini Becani de Sacrament. c. 25. quest. 7. n. 6. & aliorum asserentium, quod tamen si plures vnctiones fiant in hoc Sacramento, tamen videtur vna sufficere ad essentiam Sacramenti, siue fiat in capite, siue in pectore, &c. Probatur primo, quia nec ex Scriptura, nec ex vniuersali traditione Ecclesiæ aliud colligi potest. Secundò, quia forma Ambrosiana, & Veneta non significant, nisi vnâ vnctionem. Tertio, quia sicut in Baptismo sufficit vna immersio, & in Eucharistia vna species, ita hic sufficit vna vnctio. Nec valet dicere, quod in Concilio Florétino ponuntur plures vnctiones, nam ibi ponuntur septem, & tamen certum est non omnes esse necessarias. Ergo inde nihil conuincit potest, sicut in multis Conciliis tres immersiones, & duæ species in Eucharistia ponebantur. Et confirmatur, quia si aliquis non haberet oculos, non esset necesse eum ungere super oculos, aut dicere, Indulgeat tibi, &c. quidquid deliquisti per oculos. Ergo numerus vnctionum non est de essentia huius Sacramenti. Ex his sequitur, quod hoc Sacramentum statim confert gratiam, quando vnica vnctio peracta est sufficienti verborum forma; reliquæ tamen vnctiones ob receptam consuetudinem non facile sunt omitteudæ, si autem omitantur, fit sine detrimento Sacramenti, & effectus illius. Hæc omnia Becanus, probabiliter quidem, vt aduertit Syluius in addit. ad 3. part. q. 32. art. 6. queritur 2. sed tu tene secundam sententiam tanquam probabiliorē, & communiorem.

Tom. 14.